Eteläpohjalainen matkailu koronakurimuksessa

15.5.2020

Koronaviruspandemialla on vaikutuksensa kaikkiin ja kaikkeen. Erityisesti matkailu- ja palvelualaa koetellaan. Kriisi on käytännössä pysäyttänyt matkailun, mikä tarkoittaa matkailuyritysten tuotteiden ja palveluiden kysynnän romahtamista. Samassa tilanteessa ovat niin Pariisin kuin Peräseinäjoen yritykset, kassavirtaa ei käytännössä ole olemassakaan olipa puitteet mitkä tahansa. Puskurirahastot ehtyvät, ellei suoraa tukea makseta. Kukaan ei tiedä kuinka kauan tilanne kestää ja minkälaiseksi kurimus lopulta muodostuu.

Koronakyselyllä selvitettiin nykytilaa ja toiveita tulevaan

Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteutti Kumppanuusverkostot matkailuelinkeinon kasvun tukena –hankkeen puitteissa kyselyn matkailu- ja palvelualan yrityksille sekä tapahtumajärjestäjille Etelä-Pohjanmaan alueella. Kyselyllä haluttiin kartoittaa koronaviruspandemian vaikutuksia vuoden 2020 osalta sekä tulevaisuuden näkymiä. Saatujen tulosten avulla voidaan suunnata kehittämistoimenpiteitä yritysten tarpeisiin ja hyödyntää tuloksia myös tulevassa maakunnan matkailustrategiassa. Kysely toteutettiin 21.-29.4.2020 ja vastauksia saatiin 78 kpl ympäri maakuntaa. Vastaajat edustivat laajaa kirjoa erilaisia matkailupalveluita.

Matkailusesonkia ei eletä tänä vuonna

Kokoontumis- ja liikkumisrajoitteet vaikuttivat selkeästi yritysten liikevaihtoon ja tulosodotuksiin. Vastauksista käy ilmi, että liiketoiminta on suljettu kokonaan tai sen odotetaan olevan vähintään puolet huonompi kuin aiemmin vastaavana aikana kevään ja kesän osalta. Vuoden 2020 tulosodotusten osalta tilanne ei näytä paremmalta, elpyminen tulee ottamaan aikaa.

Yrityksissä on reagoitu erilaisin toimenpitein vallitsevaan tilanteeseen, kuten karsimalla toimintoja, lomautuksin ja liiketoimintakonseptia muuttamalla. Ensi kesänä ei myöskään palkata kesätyöntekijöitä viime vuosien tapaan.

Kysyttäessä tuen tarpeesta ja rahoituksen hakemisesta, noin 75 % vastasi etteivät ole tukikelpoisia tai eivät aio jostain muusta syystä hakea tarjolla olevia tukia. Tukea hakeneista osa oli jo saanut positiivisen vastauksen ja osa hakemuksista oli vielä käsittelyssä. Vastausten perusteella voidaan todeta, että saatavilla olevat tuki- ja rahoitusmuodot eivät ole tarjonneet sellaista apua, mitä kriisitilanne olisi vaatinut. Suoraa tukea kaivattiin kipeästi.

Muutakin kuin taloudellista tukea tarvitaan

Koronakriisi on tuonut mukanaan myös jotain positiivista. Se on pakottanut yrityksiä kehittämään toimintaansa. Positiivisina asioina vastaajat kokivat mm. uudet nykyistä liiketoimintaa tukevat toimet kuten erilaiset myynninedistämisen toimet. Lisäksi uusia tuotteita ja palveluita on kehitetty. Vastaajat kokivat kuitenkin tarvitsevansa tukea uusien liiketointamallien kehittämiseen. Tilanne on haastanut yrityksiä kehittämään uudenlaisia tapoja palvella asiakkaita. Tähän liittyen tarvetta on mm. digitaalisten ratkaisujen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä tuotekehitykseen.

Vastaajat arvioivat yritystoiminnan jatkumista koronakriisin jälkeen ja valtaosa vastaajista uskoo liiketoiminnan jatkuvan entiseen tapaan kriisin jälkeen. Kriisin aiheuttamaa epävarmuutta kuitenkin oli havaittavissa, esimerkiksi huolena tappiollisesta tuloksesta, työntekijöiden lomautuksina ja terveyteen liittyvinä riskeinä.

Jokaisessa kriisissä on mahdollisuus

Kriisit mahdollistavat uudistumisen ja matkailuala muovautuu nyt erityisesti digitaalisuuden, saavutettavuuden, asiakaskokemuksen ja yleisesti matkailuyritystoiminnan osalta. Kriiseihin valmistautumisen ja ennakoinnin tarve nousee yhä merkittävimmiksi yrityksen liiketoiminnassa.

Eteläpohjalaisen matkailun osalta positiivista on se, että elpymisen ennustetaan alkavan kotimaan markkinoista. Tässä epävarmassa tilanteessa alueellisten vahvuuksien hyödyntäminen digitaalisten liiketoimintamallien vahvan kehittämisen rinnalla tulevat olemaan avainasemassa tulevina vuosina. Alueellisten arvojen ja yhteisen viestin löytyminen ja sen vahvistaminen on tärkeämpää kuin koskaan.

Koko raportti on luettavissa Theseuksessa: http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020051838130

Kumppanuusverkostot matkailuelinkeinon kasvun tukena -hanke on SeAMKin hallinnoima ja sitä rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Manner-Suomen maaseudun kehittämisen Maaseuturahastosta.

Elina Järvinen,
projektipäällikkö
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri
elina.jarvinen@app-staging.seamk.hion.dev

Sanna Jyllilä
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri
sanna.jyllila@app-staging.seamk.hion.dev

Jenny Janhunen
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri
jenny.janhunen@app-staging.seamk.hion.dev